

Adam Dzikowski

Politechnika Wroclawska

Estetyka spekulatywna, percepcja maszynowa i sztuczna agencyjność

Estetyka spekulatywna, która wywodzi się z nowej estetyki, realizmuspekulatywnego i ontologii zorientowanej na przedmiot, stawia pytania o percepcję maszynową i postrzeganie nie-ludzi. W szczególności odnosi się ona do procesów, w których maszyny nie tyle wspierają, czy nawet zmieniają ludzkie działania, co je zastępują, a w ostatecznym rezultacie eliminują człowieka z procesu decyzyjnego.

W kontekście sztucznej inteligencji, rozważania nad nie-ludzką percepcją poszerzają kwestie sprawczości sztucznych agentów i zaufania do nich o wymiary leżące poza ludzkimi zmysłami i doświadczeniem. Rozważania te wydają się szczególnie istotne w czasach, gdy ludzka egzystencja coraz częściej zależy od syntetycznych bytów (sieci neuronowe, algorytmy genetyczne, czy sztuczna inteligencja), które podejmują samodzielne decyzje na podstawie bodźców zupełnie odmiennych niż ludzkie. Istnienie systemów monitoringu operujących w zakresie mikrofal lub podczerwieni, systemów automatycznych transakcji giełdowych podejmujących decyzje inwestycyjne w ułamkach sekund, czy autonomicznych samochodów, dla których nasz świat wygląda jak filmowy Matrix, usprawiedliwia pytanie, czy nadal mamy do czynienia z wyłącznie ludzką estetyką w życiu społecznym i gospodarczym.

Co ważniejsze, pierwsze analizy prowadzone w tym zakresie pokazują, jak odmiennie postrzegają świat maszyny, że mogą ulegać niezrozumiałym dla nas iluzjom oraz jak można je oszukać, co stanowi przyczynek do poszerzonych rozważań nad zaufaniem i etyką interakcji ze sztucznymi bytami.